

112. STRAAT VAN HORMUZ GEBLOKKEERD: IRAN OVERLEEFTE, TRUMP SMEEKT, EUROPA WEIGERT & RUSLAND WINT

AI Samenvatting Podcast | In deze aflevering van GeopolitiekNu met Michel Michaloliakos en Rajeew Lachmipersad, staat één centrale vraag centraal: hoe kwetsbaar is Europa in een wereldwijde energiecrisis, en wat betekent die afhankelijkheid voor de geopolitieke positie van de EU?

Wat volgt is een scherpe analyse van een systeem onder druk — waarin energie niet alleen een economisch vraagstuk is, maar een strategisch machtsmiddel.

1. Van Gaskrisis naar Wereldwijde Energiecrisis

- Waar Europa in 2022 vooral een gaskrisis kende, is er nu sprake van een brede energiecrisis:
 - olie
 - gas
 - raffinageproducten zoals diesel en kerosine
- Prijzen stijgen snel en ongelijk: sommige producten worden nóg schaarser dan olie. De crisis is niet lokaal, maar mondiaal en systeembreed.

2. De Straat van Hormuz als Geopolitiek Breekpunt

- Een mogelijke blokkade van de Straat van Hormuz heeft enorme gevolgen:
 - tot 10% van de wereldolievoorziening kan wegvallen
- Alternatieven (reserves, omleidingen) zijn beperkt en tijdelijk. Energie is extreem afhankelijk van kwetsbare chokepoints.

3. Europa: Rijke Consument, Kwetsbare Speler

- Europa produceert weinig energie en is sterk afhankelijk van import.
 - In crisistijd kan Europa zich “uit de problemen kopen” door hoge prijzen te betalen.
 - Gevolg:
 - tekorten ontstaan eerder in armere landen (Azië, Afrika)
 - geopolitieke ongelijkheid neemt toe
- Europa is geen machtsspeler, maar vaak een reactieve afnemer.

4. LNG en de Nieuwe Energiecompetitie

- Vloeibaar gas (LNG) is cruciaal voor Europa.
- Probleem:
 - beperkte capaciteit
 - lange bouwtijd voor nieuwe infrastructuur
- Tankers veranderen zelfs onderweg van bestemming op basis van prijs. De energiemarkt is een keiharde concurrentiestrijd geworden.

5. Strategische Voorraden: Tijdelijke Oplossing

- Landen kunnen olie uit reserves halen, maar:
 - die zijn eindig
 - vullen kost tijd en geld
- De VS heeft bijvoorbeeld nog maar ~60% van zijn reserves over. Reserves kopen tijd, maar lossen het probleem niet op.

6. Industrie onder Druk

- Europese industrie kampt met:
 - hoge energieprijzen
 - concurrentie van VS en China
- Bedrijven zitten in een overlevingsfase.
- Zonder steun dreigt de-industrialisatie. Energie is direct gekoppeld aan economische macht.
- meer strategische autonomie
- betere samenwerking tussen overheid en industrie
- investeren in robuuste energiesystemen

7. De Rol van de Overheid: Ingrijpen of Niet?

- Experts pleiten voor terughoudendheid:
 - laat hoge prijzen gedrag aanpassen
 - vermijd brede subsidies
- Als steun nodig is:
 - gericht en tijdelijk
 - niet via lage energieprijzen

De markt moet pijn doen om verandering af te dwingen.

8. Energietransitie: Hoop op Lange Termijn

- De oplossing ligt in:
 - elektrificatie
 - zon en wind
 - minder importafhankelijkheid
- Maar:
 - korte termijn blijft kwetsbaar
 - overgangperiode is pijnlijk

De transitie is noodzakelijk, maar geen snelle oplossing.

9. Europa's Strategische Dilemma

Europa zit gevangen tussen drie realiteiten:

- afhankelijkheid van buitenlandse energie
- noodzaak tot vergroening
- concurrentiedruk van grootmachten

Oplossing ligt in:

- meer strategische autonomie
- betere samenwerking tussen overheid en industrie
- investeren in robuuste energiesystemen

Conclusie: Energie als Geopolitieke Zwakte én Kans

De energiecrisis laat zien dat Europa kwetsbaar is in een wereld waarin energie macht betekent. Tegelijk biedt de crisis een kans om die afhankelijkheid te verkleinen via de energietransitie.

De kernvraag is niet of Europa verandert — maar of het snel genoeg verandert om relevant te blijven in een wereld van geopolitieke competitie.